

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Stanisław Jarosz

Warszawa, dnia 25 stycznia 2010 r.

I/09/005
KGP/4114-02-1/2009

Pan
Mariusz Swora

Prezes
Urzędu Regulacji Energetyki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli¹ przeprowadziła w Urzędzie Regulacji Energetyki (dalej URE lub Urząd), kontrolę prowadzonych przez Prezesa URE postępowań administracyjnych w sprawach zatwierdzania taryf dla paliw gazowych w latach 2007 – 2008.

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli, którego podpisania Prezes URE odmówił, Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie.

1. NIK pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień, ocenia działania Prezesa URE podejmowane w procesie zatwierdzania ustalonych przez przedsiębiorstwa energetyczne projektów taryf na paliwa gazowe. Nie stwierdzono zatwierdzenia taryf na paliwa gazowe niezgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Zastrzeżenia NIK wzbudziły natomiast przypadki niejednolitego stosowania prawa w stosunku do firm znajdujących się w takich samych stanach faktycznych oraz nieegzekwowania przepisów szczegółowych dotyczących kalkulacji taryf dla paliw gazowych, a także przypadek nieskutecznego monitoringu realizacji obowiązku przedkładania takich taryf do zatwierdzenia.

---

¹ Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

2. W niektórych oddziałach zatwierdzania taryf dla paliw gazowych niejednolicie stosowano prawo wobec firm, które w określonym czasie dokonywały rozliczeń z odbiorcami gazu według niezatwierdzonych cen i stawek.

I tak, w dniu 31 marca 2008 r. do Południowo-Wschodniego Oddziału Terenowego URE w Krakowie, wpłynął wniosek spółki BOL-THERM Sp. z o.o. o przedłużenie terminu obowiązywania taryfy na paliwa gazowe, który upływał w dniu złożenia wniosku. W dniu 3 kwietnia 2008 r. Dyrektor Oddziału, działając z upoważnienia Prezesa URE, umorzył postępowanie w tej sprawie uzasadniając m. in., że *„w chwili orzekania decyzja Prezesa URE (...) zatwierdzająca taryfę dla paliw gazowych Przedsiębiorstwa, nie istnieje w obrocie prawnym, co powoduje, że orzekanie w stosunku do tej decyzji jest obecnie bezprzedmiotowe”*. W tym samym dniu Dyrektor Oddziału zobowiązał spółkę do przedłożenia, w terminie 3 dni od dnia doręczenia wezwania przesłanego faksem, nowej taryfy na paliwa gazowe. Spółka przedłożyła ją w dniu 7 kwietnia 2008 r. Po przeprowadzeniu postępowania, w dniu 21 maja 2008 r. wydana została decyzja zatwierdzająca taryfę. W dniu 11 sierpnia 2008 r. dyrektor Oddziału wszczął z urzędu postępowanie administracyjne wobec firmy BOL-THERM Sp. z o.o. w sprawie wymierzenia kary pieniężnej za stosowanie od 1 kwietnia 2008 r. taryfy bez dopełnienia obowiązku jej przedstawienia Prezesowi URE do zatwierdzenia. Decyzją dyrektora Oddziału, działającego z upoważnienia Prezesa URE, z dnia 3 października 2008 r. BOL-THERM Sp. z o.o. została ukarana karą pieniężną w wysokości 2 tys. zł *„za przewinienie polegające na stosowaniu od 1 kwietnia 2008 r. do 9 czerwca 2008 r. w rozliczeniach z odbiorcami cen i stawek opłat za gaz ziemny wysokometanowy, nie przestrzegając obowiązku ich przedstawienia Prezesowi URE do zatwierdzenia”*. Prezes URE wyjaśniając zasadność ukarania firmy, stwierdził, że *„(...) Przedsiębiorstwo w okresie od 1 kwietnia 2008 r. do 9 czerwca 2008 r. w rozliczeniach z odbiorcami stosowało taryfę dla gazu ziemnego wysokometanowego nie przestrzegając obowiązku jej przedstawienia Prezesowi URE do zatwierdzenia...”*.

W analogicznej sytuacji odmiennie postąpiono jednak w Północnym Oddziale Terenowym URE w Gdańsku. Od dnia 10 czerwca 2008 r. toczyło się tam, wszczęte z wniosku spółki EnergoEko-Inwest Sp. z o.o., postępowanie w sprawie zatwierdzenia taryfy na paliwo gazowe. Decyzją z dnia 2 września 2008 r. Dyrektor Oddziału, z upoważnienia Prezesa URE, odmówił zatwierdzenia przedstawionej taryfy, w związku z czym w dniu 29 września 2009 r. spółka przedłożyła wniosek o zatwierdzenie nowej taryfy. Decyzja

zatwierdzająca została podjęta w dniu 14 listopada 2008 r., a taryfa weszła w życie (została wprowadzona do rozliczeń z odbiorcami) w dniu 10 grudnia 2008 r. Ta sekwencja dat oznacza, że od 16 lipca 2008 r. (poprzednia taryfa obowiązywała do 15 lipca 2008 r.) do 9 grudnia 2008 r. spółka rozliczała się z odbiorcami bez ważnej, to jest zatwierdzonej taryfy, a pomimo to nie została ukarana przez Prezesa URE, tak jak miało to miejsce w przypadku firmy BOL-THERM Sp. z o.o.

3. Niejednolitość postępowania stwierdzono także w kwestii przedkładania przez przedsiębiorstwa energetyczne kalkulacji opłaty abonamentowej dla celów postępowań administracyjnych w sprawie zatwierdzenie taryfy na paliwa gazowe. Kalkulacje te przedsiębiorstwa miały i mają obowiązek sporządzać na podstawie § 22 i 24 *rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi*², a następnie na podstawie § 21 i 32 wydanego w tej samej sprawie *rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 6 lutego 2008 r.*³. W dokumentacji 20 skontrolowanych w tym zakresie postępowań znajdowały się takie kalkulacje, a w 7 ich nie było.

4. NIK zwraca uwagę na jednostkowy, lecz znamieny przypadek Gospodarstwa Pomocniczego Usług Komunalnych Miasta i Gminy Tarnogród. Przedsiębiorstwo od dnia 23 maja 2003 r. posiadało dwie koncesje wydane przez Prezesa URE - na obrót paliwami gazowymi oraz na przesyłanie i dystrybucję paliw gazowych - i przez 5 lat stosowało ceny na gaz ustalone uchwałą Zarządu Miasta i Gminy Tarnogród z 2000 r., nie przedkładając taryfy do zatwierdzenia Prezesowi URE. Wniosek w tej sprawie wpłynął dopiero w dniu 30 maja 2008 r.

W powyższej sprawie Prezes URE wyjaśnił⁴, że „każdego roku – począwszy od roku 2003 – Departament Taryf zapoznawał się z wysokością opłat wnoszonych przez koncesjonowane przedsiębiorstwa gazownicze. Wnoszenie minimalnych opłat pozwalało wnioskować, iż przedsiębiorstwa te nie prowadzą działalności gazowniczej. Stąd Prezes URE nie wezwał Miasta i Gminy Tarnogród (...) do przedłożenia wniosku taryfowego”.

W ocenie NIK przypadek powyższego przedsiębiorcy wskazuje, że stosowany system monitorowania koncesjonowanych przedsiębiorstw pod kątem spełniania obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia, nie jest w pełni skuteczny i wymaga stosownych modyfikacji.

---

² Dz. U. Nr 277, poz. 2750.

³ Dz. U. Nr 28, poz. 165.

⁴ Pismo z dnia 17 grudnia 2009 r. nr GP-090-7(104)/2009/IF

5. Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, na podstawie art. 60 ust. 2 *ustawy o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli przedstawia następujące wnioski:

1. Wprowadzenie mechanizmów zapewniających ujednolicenie stosowania prawa przez podległe jednostki organizacyjne.
2. Rozważenie celowości modyfikacji systemu monitorowania realizacji przez przedsiębiorstwa energetyczne obowiązku przedkładania do zatwierdzenia taryf na paliwa gazowe.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Pana Prezesa o przekazanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia tych działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 i 2 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się – stosownie do art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK* – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

/Stanisław Jarosz/